

REVISTA ▶

2016-17
ANY PLANES
Josep Maria

Julian

La selecció d'alguns dels millors articles del periodista manresà Josep Maria Planes (1907-1936) continua amb aquesta irònica visió dels encesos parlaments polítics que, setmana rere setmana, omplien molts dels pobles de Catalunya. Tria de **Pep Corral Vilella**

El llegat

LA POLÍTICA PINTORESCA: MÍTINGS RURALS

MIRADOR, 5-5-1932

M'agrada veure els mítings en fotografia.
- I ara! En fotografia?
- Sí, senyor: en fotografia, exactament.

L'interlocutor va restar perplex. Els mítings en fotografia! Quina mena d'idea!

I arborant el somriure menys ofensiu que li vingué a tomb, preguntà:

- I per què, si es pot saber?

No hi havia inconvenients per a revelar-ho: a aquell senyor li agradaven els mítings en fotografia, primer: perquè no oferien el perill de tenir d'escoltar els discursos i, segon, perquè així quedava plasmat per a sempre més l'incommensurable grotesc de l'oratori.

Aquells senyors abrandats que l'aparell fixava amb la boca desmesuradament oberta i els braços a tres quarts de quinze, estaven castigats; la màquina, implacable, no els perdonava i els oferia a la posteritat en aquella posició irremeiablement ridícula.

No hi ha res que s'assembla més a un orador en activitat que els amants sorpresos que s'han de refugiar en un celobert, sumàriament vestits amb la roba interior. Lamant sorprès, però, té l'avantatge, primer, de l'estona que ha precedit la «sorpresa» i, segon, que la seva exhibició, ni en el pitjor dels casos, no serà tan pública com la del tribú desfermat. Hi ha una manera teòrica de presentar-se en calçotets i samarreta que a ningú sabríem atribuir-la amb més justícia que als oradors.

I dit això, passem a afirmar, de seguida, que hi ha oradors i oradors, que hi ha mítings i mítings. Com vostès comprendran, aquesta aclaració un xic tardana és una manera com una altra de tirar aigua al vi i, per què no?, d'ésser un xic fidels a la veritat. Existeixen una mena de mítings que, al nostre punt de vista, són immorals, escandalosos, per no dir pornogràfics. Ens referim als mítings rurals, els mítings de poble, que tenen per tribuna un balcó de la plaça o l'honest empostissat d'una sala de ball.

L'autor d'aquestes ratlles declara haver participat en alguns d'aquests actes inconfessables; pocs, sortosament, però els suficients per poder formar-se'n la impitjorable idea que ara té el gust de comunicar-los.

A cada poble hi ha, tirant llarg, mitja dotzena de persones capaces d'entendre el que diuen els oradors. Això suposant, que ja és suposar, que els oradors que arriben a les re-

El conseller i poeta Ventura Gassol fent un míting a l'aire lliure a les Marçetes

còndites poblacions a què ens referim tinguin alguna cosa a dir que valgui la pena d'ésser escoltada.

D'aquestes sis persones, quatre, almenys, formen part de la comissió organitzadora del míting i tenen dret a escoltar-lo des de la mateixa tribuna. Les dues restants es queden a casa, i fan bé. Estan terriblement ressentides amb les notabilitats locals i fan un bot dens de projectes de venjança.

Resten els altres. Els altres són els que escolten: el públic, la massa, el poble. No dissimulen el seu respecte per l'orador. Aquest, per definició, és un senyor savi que ve de Barcelona. I als senyors savis que vénen de Barcelona cal escoltar-los amb atenció, diguin el que vulguin. Altrament, qui ho sap el que diuen?

M'interessaria poder fer un experiment: portar un polonès a fer un discurs per algun d'aquests pobles, obligant-lo a parlar en la seva llengua. Ens el trobaríem diputat que no ens en adonaríem.

- I no cal que us digui res més, perquè els que han de parlar són aquests senyors...

També podrien dir-me allò que es diu: allà on hi ha primers espases, que callin els *banderillers*...

Aquesta fou la presentació que un prohoms local va fer recentment dels oradors forasters d'un míting catalanista. El *banderiller* se'n va tornar a la seva presidencial cadira de boga, i els primers espases començaren a parlar.

En un poble, un ciutadà declarava:

-Qui són els del partit judicial, que no han vingut mai a fer-nos-en propaganda?

Un dels oradors va assabentar-se de l'anècdota i vogueu explotar-la com un efecte de míting. A la tarda, deia al nombrós públic que l'escoltava:

-Perquè heu de saber que un partit judicial no és cap partit polític.

Ningú no va riure. Si hagués dit que un

partit judicial era, efectivament, un partit polític, amb programa i líders, encara haurien rigut menys.

Des de la caiguda de la Dictadura són ben pocs els pobles de Catalunya que s'han escapat de la plaga del míting. La gent ja s'hi han entrenat i no es deixen perdre pas aquest espectacle que se'ls ofereix, gratuïtament. Ens ha caigut a les mans un programa en el qual s'anuncien: *tres bells parlaments, tres, pels reputats i aplaudits oradors...*

Els més entusiastes són la quitxalla. Ocupen sempre els millors llocs, admetent que el millor lloc d'un míting rural no sigui mitja hora lluny d'allà on es celebra l'acte. Volem dir que s'apoderen dels primers rengles. Més endarrerit, hi ha les noies i les dones casades i finalment, al fons de tot, com en les esglésies, la taca fosca dels homes.

Els nens i les nenes, en començar, estan molt quiets; i de seguida, però, es cansen. I aleshores ve aquell ficar-se els dits al nas, aquell estirar-se els cabells els uns als altres i aquelles irresistibles passions de riure tan difícils d'ofegar.

L'altre dia se'ns va oferir un d'aquests simpàtics espectacles. L'orador, un home seriós i estirat, explicava, posant-hi molta atenció, els tripijocs tècnics de l'Estatut.

-D'una banda -deia, abocant-se sobre aquell frenètic món infantil- hi ha el dictamen de la Comissió d'Estatuts de la Cambra. De l'altra, hi ha el vot particular dels senyors lluhí i Xirau. I si comparem l'article sisè de l'apartat...

Mentrestant, a fora, feia un sol que enamorava.

Però hi ha oradors que no es resignen a la mortal indiferència de l'auditori. En aquest cas, tots els excessos són permesos. Hem vist qui, posant-se les mans al cap, declama a la manera d'En Jaume Borràs:

-Més ai! On són aquells navilis de l'ensenyà barrada que emproaven les blaves aigües de la mar llatina?

Hi ha el patètic que, adreçant-se a les nenes del primer rengle vocifera:

-Vosaltres, les que heu de parir els catalans de demà!...

(Tres de les criatures es posaren a plorar) Però el que s'enduu les meves simpaties, és En Domènec Pallerola, quan comença:

-Catalans, catalanes, catalanets, catalanetes, catalanassos i catalanasses! Veig aquí, entre vosaltres, republicans i republicanes, republicanots i republicanotes, republicanassos i republicanasses!

Res s'assembla més a un orador en activitat que els amants sorpresos en un celobert